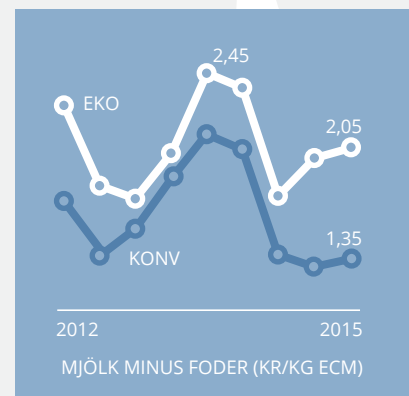
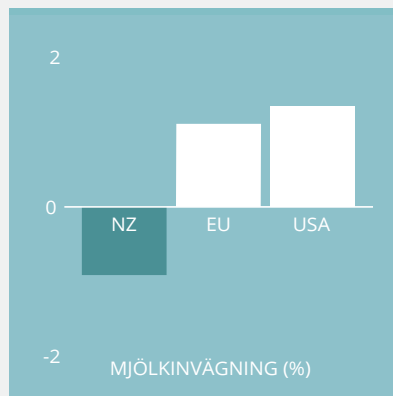
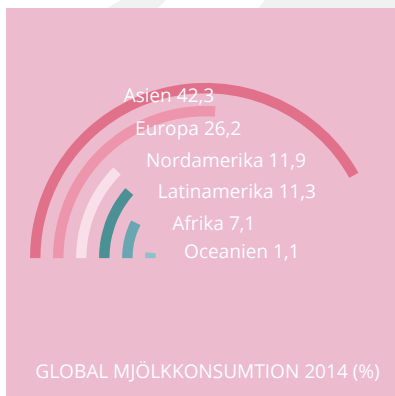

MJÖLKRAPPORTEN

NR 4 DECEMBER 2015

Fortsatt obalans med ökade lager präglar den globala mejerimarknaden. Detta leder till fortsatt pressad lönsamhet för mjölkföretagen. Rapporten handlar om konsumtions- och produktionsutvecklingen inom mjölk- och mejerisektorn samt effekterna för de svenska mjölkföretagen. I fördjupningsdelen beskrivs 2015 års svenska vallskörd.

Konsumtion. Utbudet av mejeriprodukter fortsätter att vara större än efterfrågan. Stor osäkerhet råder om hur den globala mjölkproduktionen kommer att utvecklas och om Kinas import kommer att ta fart 2016. Minskad export till Kina och Ryssland i år gör att den globala världshandeln tros minska för första gången på nästan tio år. Påtagligt förstärkta världsmarknadspriser förväntas först nästa sommar. I Sverige minskar mejeriimporten för första gången på 15 år.

S. 2

Produktion. Ökningen för den globala mjölkinvägningen har dämpats under hösten. Produktionsutvecklingen är fortsatt stark i Australien och EU, medan produktionen har dämpats i USA och Nya Zeeland. En kraftig El Niño är på ingång och kan innebära torka med minskad mjölkproduktion som följd i Oceanien och Sydamerika. Den svenska mjölkinvägningen har minskat med 0,2 procent hittills i år. Trots minskat koantal har ökad genomsnittlig mjölkavkastning per ko gett i stort sett oförändrad mjölkvolym. 270 mjölgårdar har lagts ned de senaste tolv månaderna.

S. 4

Mjölkföretagen. Den ekonomiska situationen för mjölkföretagen är fortsatt mycket bekymmersam. Läget är krisartat för många mjölkföretag. Mjölktäkt minus foderkostnad beräknas vara 1,35 och 2,05 kronor per kilo mjölk i december för LRF Mjölks typgårdar med konventionell respektive ekologisk produktion. För helåret beräknas de konventionella och ekologiska typgårdarna tappa cirka 250 000 respektive knappt 95 000 kronor på TB2-nivå, jämfört med 2014.

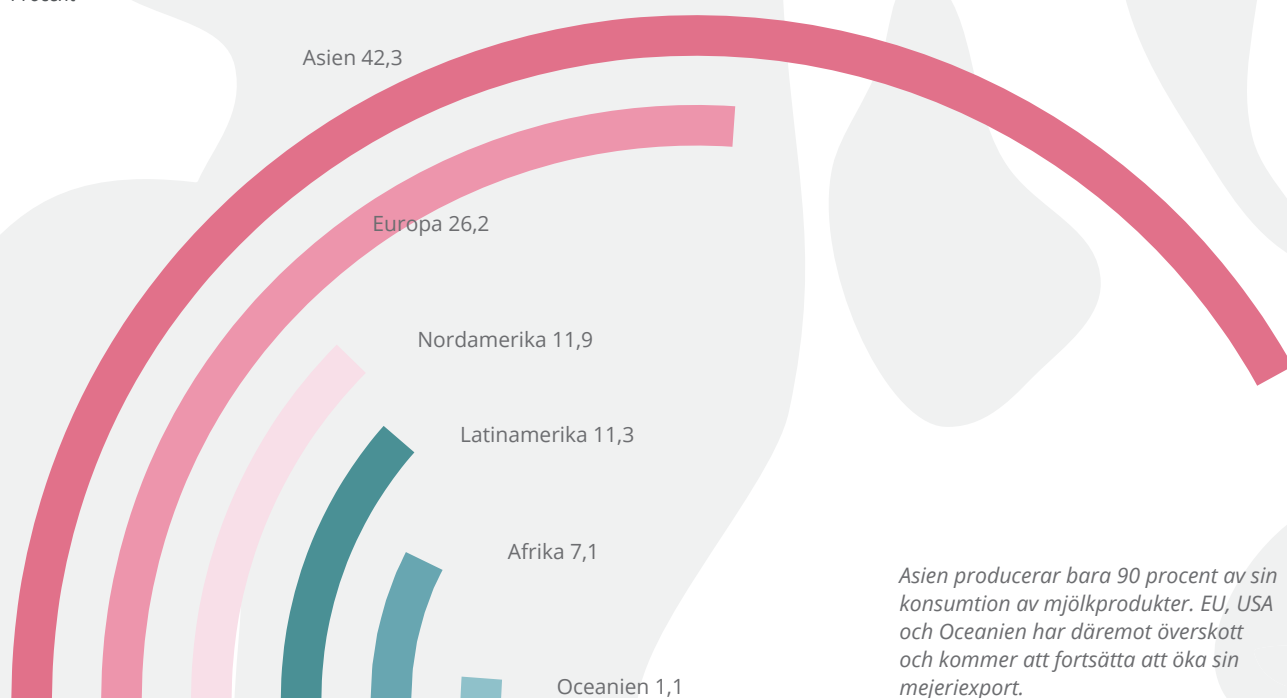
S. 6

Konsumtion

Hösten har präglats av fortsatt obalans på mejerimarknaden och osäkerhet kring hur utbudet kommer att utvecklas framöver. De internationella priserna har haft en skakig utveckling och lagren av mjölkprodukter har ökat. En mer varaktig uppgång för de globala priserna är inte att vänta förrän framåt sommaren 2016.

Global mjölkkonsumtion 2014
Procent

Källa: IDF

Asien producerar bara 90 procent av sin konsumtion av mjölkprodukter. EU, USA och Oceanien har däremot överskott och kommer att fortsätta att öka sin mejeriexport.

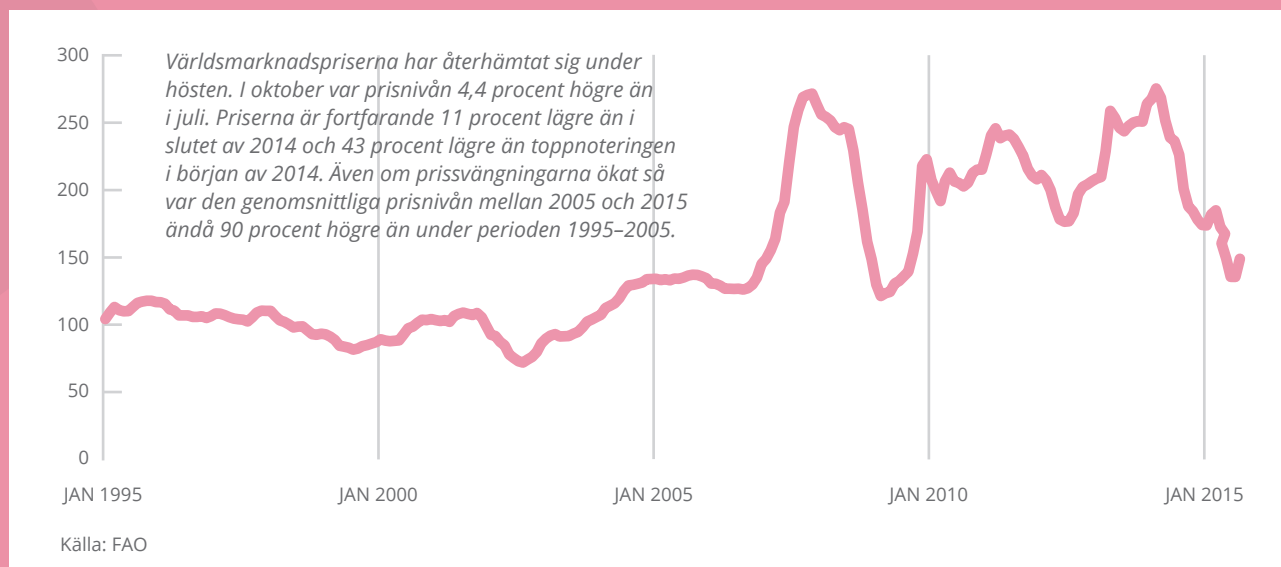
Global handel. FN:s livsmedelsorganisation, FAO, gör i sin senaste halvårsrapport bedömningen att världsmarknaden för mejeriprodukter kommer att falla med 1,7 procent under 2015. Det skulle i så fall vara den första exportminskningen på nästan tio år. FAO anger Kinas och Rysslands minskade import som huvudorsak till exportminskningen.

Under årets första nio månader minskade mejeriexporten från de fem största aktörerna med knappt 2 procent. Exporten minskade mest från USA och Argentina, medan Nya Zeeland uppvisade en svag nedgång. EU och Australien har däremot ökat sin export.

Kinas importintresse är fortsatt svagt, speciellt när det gäller mjölkpulver. Däremot importeras allt

mer förpackad mjölk. Den kinesiska marknaden för importerad UHT-mjölk förväntas fortsätta växa under 2016. Enligt en ny rapport från amerikanska USDA tros 65 procent av UHT-mjölken komma från Europa. Kinas egen mjölkproduktion beräknas öka marginellt under 2016. Kinas import av helmjölkspulver tros öka med 16 procent nästa år, men motsvarar bara 40 procent av 2014 års import. Enligt en färsk analys förväntas den asiatiska ostmarknaden växa med 8 procent per år fram till 2020 som en konsekvens av ökad snabbmatskonsumtion.

EU-kommissionen beslutade i oktober om tillfälligt utökade möjligheter för stöd till privat lagring av ost och skummjölkspulver. Italien är det land som ansökt om mest stöd för privat lagring av ost. Bland övriga

länder som ansökt om lagringsstöd för ost märks Irland, Nederländerna, Sverige och Storbritannien.

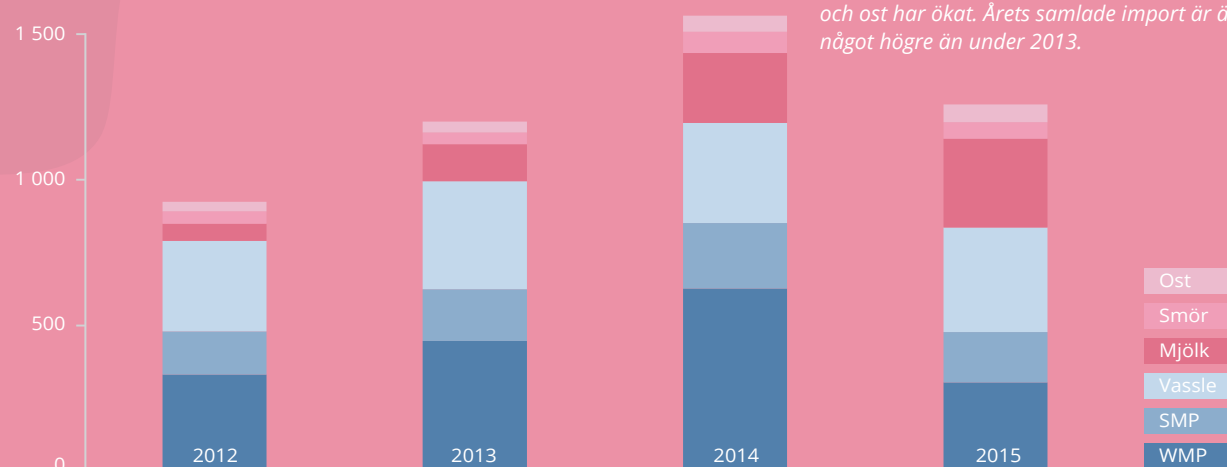
Internationella priser. Världsmarknadspriserna har återhämtat sig under de senaste tre månaderna. Mest har priserna för helmjörkspulver (WMP) stigit med en uppgång på 21 procent. Därmed är priserna för WMP tillbaka på samma nivå som i somras. För smör, ost och skummjörkspulver är priserna idag 5–13 procent högre än i slutet av augusti.

Efter tre handelsomgångar med fallande priser steg åter auktionspriserna i GlobalDairyTrades senaste

auktion den 1 december. Priserna är nu 9 procent högre än för tre månader sedan. Den skakiga utvecklingen förklaras med frågetecken kring Kinas importintresse och osäkerhet kring invägningsutvecklingen i Nya Zeeland.

Sverige. Under årets första nio månader minskade Sveriges mejeriexport med 0,1 procent, medan importen sjönk med 4,0 procent. Importen av grädde, yoghurt och ost minskade, medan importen av smör fortsatte att öka.

Kinas import av mejeriprodukter
Januari–september 2012–2015, 1 000 ton

Kinas mejeriimport har hittills i år minskat med 20 procent. Importen av helmjörkspulver har mer än halverats, medan importen av förpackad mjörk och ost har ökat. Årets samlade import är ändå något högre än under 2013.

Källa: GTIS

Produktion

Gynnsamt väder i Australien och slopade EU-kvoter har gett fortsatt tillväxt för den globala mjölkproduktionen. Samtidigt dämpas produktionen i USA och Nya Zeeland. De svenska mjölkorna har blivit färre, men ökad mjölkavkastning per ko har gjort att invägningen endast minskat marginellt.

Globalt. Efter en stor global produktionsökning under andra kvartalet har produktionstakten dämpats under det tredje kvartalet. Framför allt har produktionen bromsat i USA och Nya Zeeland. Mjölkproduktionen i de fem största exportregionerna steg under perioden juli–september med 1,3 procent. Motsvarande siffra för andra kvartalet var en ökning med 2,3 procent.

I början av hösten förutspådde bland andra Fonterra en kraftig minskning av den nyzeeländska mjölkproduktionen. Efter den svagaste säsonginledningen sedan 2012 har en successiv återhämtning skett under hösten. I oktober var landets mjölkproduktion 2,7 procent lägre än under samma månad 2014.

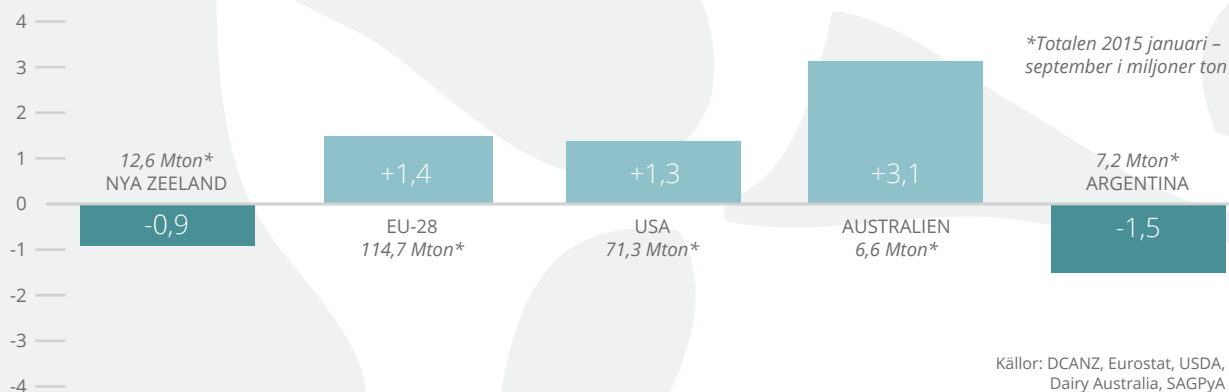
I Australien har stabila priser och gynnsamma produktionsförutsättningar gett en kraftigt ökad mjölkinvägning. Under tredje kvartalet ökade landets mjölkinvägning med 4,1 procent. Mjölkproduktionen fortsätter att öka tack vare goda väderförhållanden i många regioner. Trots att lönsamheten har pressats det senaste året är ändå de ekonomiska utsikterna

goda för det kommande året. Det som kan påverka utvecklingen negativt är ökade kostnader för vatten och effekter av en hotande El Niño. Dairy Australias prognos för produktionsåret 2015/2016 är en produktionsökning med cirka 2,0 procent.

Stark inhemsk efterfrågan på fett och en stabil ostmarknad i USA har sedan i somras gjort den amerikanska mjölksektorn mer opåverkad av den internationella prisutvecklingen. Regionala problem med foderkvaliteten förekommer på grund av kraftiga regn under sommaren. Mellanvästern och de nordöstra delstaterna har bäst förutsättningar, medan mjölkproduktionen är mer pressad i de sydvästra delarna av landet. Den amerikanska mjölkproduktionen steg i oktober med blygsamma 0,1 procent.

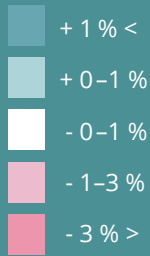
USDA har nyligen justerat ned sina prognoser för landets mjölkproduktion under 2015 och 2016. Den nya prognosen för 2015 är 1,3 procent högre mjölkproduktion än under 2014. För 2016 förväntar USA en produktionsökning med 2,0 procent.

Förändring mjölkinvägning (2014/2015 januari–september)
Procentuell förändring

Mjölkinvägningen har ökat mest i Australien, medan produktionen minskat i Nya Zeeland och Argentina. Sedan i våras har EU:s mjölkinvägning ökat allt mer.

Länsvis förändring av mjölkinvägning jan–sep 2015 (jämfört med jan–sep 2014)

Källa: LRF Mjök

Under årets nio första månader steg mjölkproduktionen i tio av Sveriges län. Mest ökade produktionen i Västmanlands och Dalarnas län, medan Blekinge och Uppsala län hade störst minskning. För riket minskade produktionen med 0,2 procent.

april har EU:s mjölkinvägning ökat med 2,6 procent. Ökningstakten dämpades något i september då mjölkinvägningen ökade med 1,9 procent. Mjölproduktionen har sedan i april ökat i 20 av EU:s 28 medlemsstater. Mest har mjölkinvägningen ökat i Irland, Nederländerna och Belgien. I dessa länder har mjölkproduktionen stigit med mellan 9 och 13 procent.

Sverige. Under årets tio första månader minskade den svenska mjölkinvägningen med 0,2 procent. Sedan mitten av november har minskningen tilltagit och mjölkinvägningen ligger för tillfället cirka 1,0 procent under förra årets nivå. Den genomsnittliga mjölkavkastningen fortsätter att öka, och var i november 2,2 procent högre än under samma månad 2014. Hittills i år har mjölkavkastningen ökat med 1,9 procent. I slutet av november fanns det drygt 261 000 mjölk-

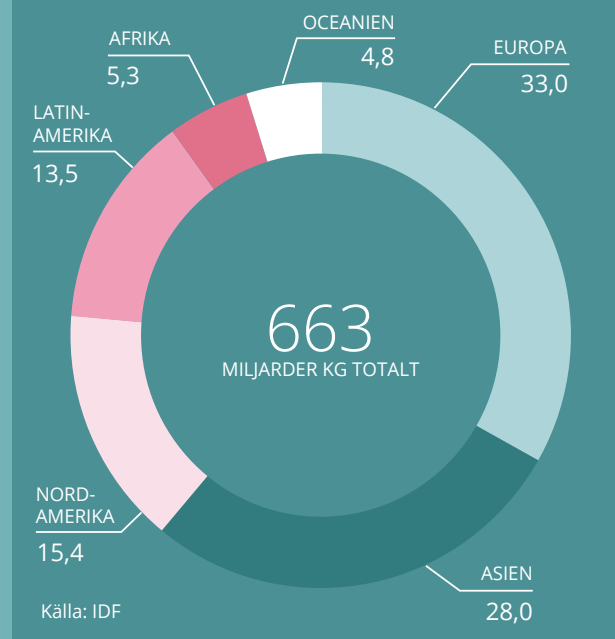
kor i Kokkontrollen, en minskning med 15 500 kor eller 5,6 procent jämfört med för ett år sedan. I oktober 2015 hade Sverige 4 172 mjölkföretag, vilket är en minskning med 270 mjölkföretag eller 6,1 procent det senaste året. Ett ökat antal nedlagda mjölkföretag har noterats under hösten.

Under januari–september minskade den ekologiska mjölkinvägningen med 1,0 procent jämfört med samma period 2014. Den ekologiska mjölkproduktionen har minskat mer än den konventionella och utgör nu 12,1 procent av den totala mjölkinvägningen.

Antalet 1:a inseminationer minskade under den senaste redovisade tolv månadersperioden (september 2014–augusti 2015) med 2,0 procent. Antalet inseminerade kor minskade med 2,4 procent, medan antalet inseminerade kvigor sjönk med 1,3 procent.

Den svenska konsumtionen av mjölkprodukter fortsätter att öka. Många år med minskad konsumtion av dryckesmjök har vänts till en svag ökning. Även konsumtionen av yoghurt och ost ökar. Samtidigt minskar den totala importen av mejeriprodukter för första gången på 15 år. Bland annat minskar importen av yoghurt, ost och grädde, medan importen av smör fortsätter att öka.

Den globala mjölkproduktionen 2014
Procent

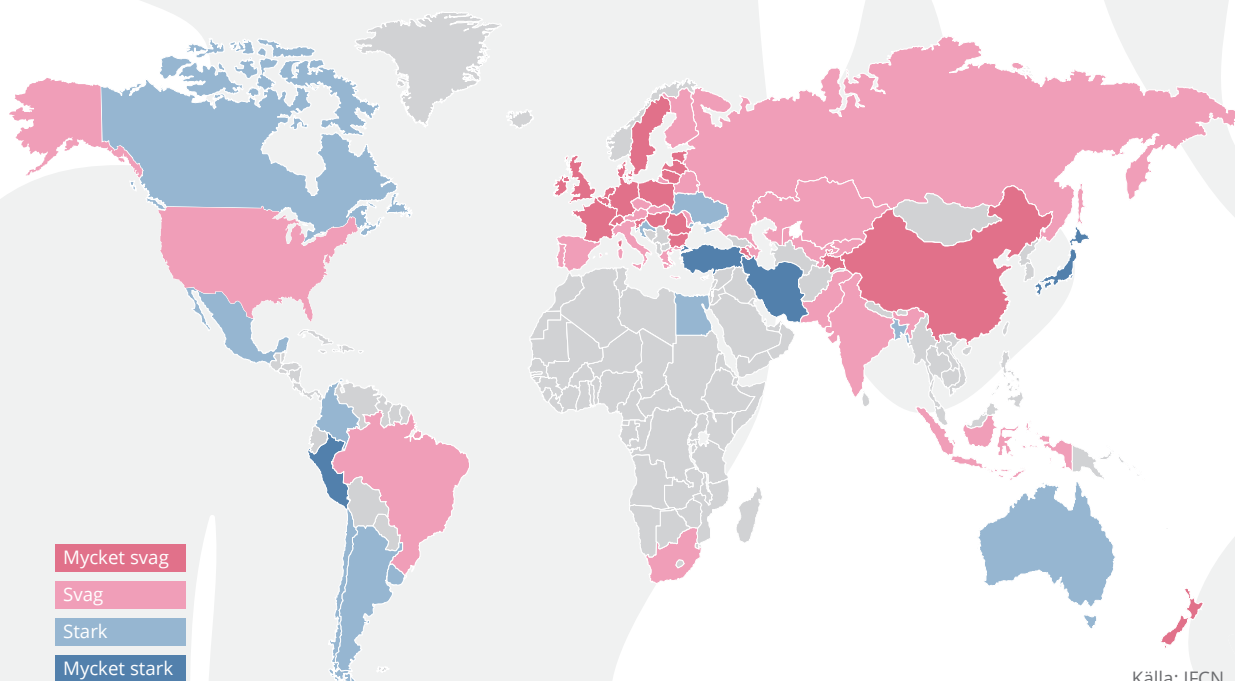
48 procent av världens mjölkproduktion sker i Europa och Nordamerika. Oceanien, som är stor mejeriexportör, står bara för fem procent av hela den globala mjölkproduktionen.

Mjölföretagen

Den ekonomiska situationen för mjölföretagen är fortfarande mycket bekymmersam. Läget är krisartat för många mjölföretag. Detta är något som mjölföretag erfar i framför allt Europa, men även i andra länder. Ett generellt sett högt kostnadsläge gör detta mycket kännbart för många svenska mjölföretag.

Ekonomiska situationen för mjölföretag i världen
Augusti 2015

Källa: IFCN

Bedömning av den ekonomiska situationen i augusti 2015 baserat på en analys av mjölkintäkt minus kostnad för kraftfoder. Data är preliminära och/eller uppskattade.

Lönsamhetsutvecklingen. Mjölkintäkt minus foderkostnad beräknas vara 1,35 kronor per kilo ECM (energikorrigerad mjölk) i december för LRF Mjölks typgård med konventionell produktion. Motsvarande siffra för typgården med ekologisk produktion är 2,05 kronor. Det betyder att den ekonomiska situationen har förbättrats något under de senaste månaderna, men fortfarande är ekonomin hårt ansträngd i mjölföretagen. Siffrorna för december kan jämföras med 1,60 respektive 2,05 kr per kilo ECM, som varit den genomsnittliga nivån för LRF Mjölks lönsamhetsindikator under perioden januari 2006 till december 2015.

Mjölkavkastningen har dock haft den starkaste

utvecklingen på tio år. Det har dämpat resultatförsämringen. För den konventionella typgården med 78 kor betyder det att nettot mjölkintäkt minus foderkostnad har försämrats med knappt 370 000 kronor för helåret 2015. För typgården med ekologisk produktion har nettot försämrats med drygt 190 000 kronor. Kostnaden för arbete har också ökat. Resultatförsämringen har dock dämpats av högre slaktpriser, lägre energikostnader och andra diverse kostnader. Det betyder en resultatförsämring på cirka 250 000 kronor på TB2-nivå för den konventionella typgården och knappt 95 000 kronor för typgården med ekologisk produktion.

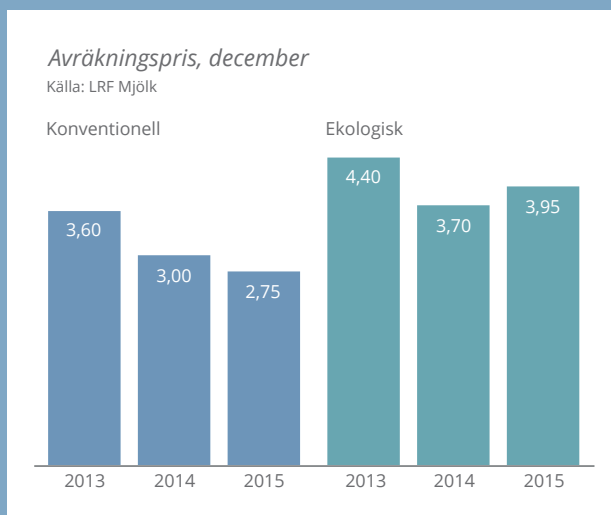
Mjölktäkt. Att det genomsnittliga avräkningspriset i EU har gått ner under 18 av de senaste 24 månaderna speglar väl hur den obalans som finns på den globala och europeiska mejerimarknaden påverkar mjölkföretagens ekonomi. I november var det genomsnittliga avräkningspriset i EU 30,07 eurocent per kilo. En viss ljusning syns nu i flera länder då priset har haft en mer positiv utveckling under de senaste månaderna.

I Sverige ligger det genomsnittliga avräkningspriset för konventionell mjölk på 2,80 kronor i december. Det är sju öre högre än för tre månader sedan, men nästan 20 öre lägre än december 2014. Höjda ekotillägg gör att det genomsnittliga avräkningspriset för ekologisk mjölk är 35 öre högre jämfört med ifjol och ligger idag på 4,05 kronor.

En prognos för helåret 2015 visar att det genomsnittliga avräkningspriset är cirka 60 respektive 30 öre lägre för konventionell och ekologisk mjölk, jämfört med 2014. För konventionell mjölk beräknas priset vara 2,90 kronor enligt prognosen, vilket är i nivå med 2007. Prognosen för det genomsnittliga avräkningspriset för ekologisk mjölk är knappt 3,95 kronor.

Foder. Spannmålsskörden förväntas bli god skördeåret 2015/2016. Förhållandevis stora ingående lager och en marginell ökning av konsumtionen gör att man får gå tillbaka mer än tio år för att hitta en lika god lagersituation för spannmål i världen. Detta har lett till sänkta spannmålspriser. I Sverige är tillgången på foderspannmål mycket god, efter en rekordskörd och en ovanligt stor andel som klassats som foder.

Även för soja bedöms den totala lagernivån i världen vara på en relativt hög nivå i relation till konsumtionen. Arealerna för sojaodlingen har ökat, men den förväntade hektaravkastningen är lägre än förra året. Under året har prognosen för utgående lager justerats ner. Det finns också en osäkerhet kring vilka effekter El Niño kan få på skörden i Sydamerika. Detta har däm-

Genomsnittligt avräkningspris (kr/kg ECM) i december 2013, 2014 och 2015 för konventionell respektive ekologisk mjölk. Exklusive efterlikvider, tilläggs- och säsongsbetalning. December 2015 prognos. I prognosen ingår endast aviserade avräkningsprisförändringar den 7 december 2015.

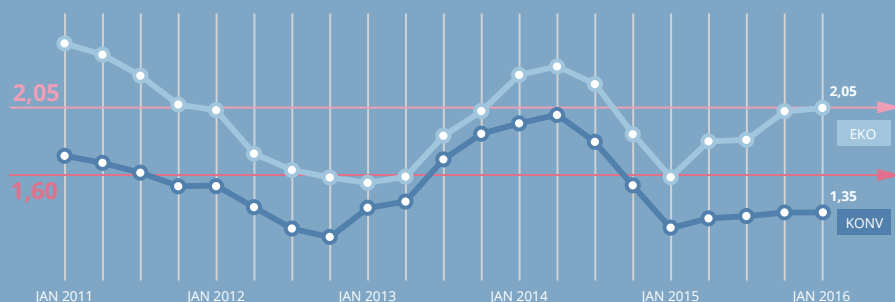
pat prisnedgången något för proteinfoder. Priset på soja är ändå cirka 15 procent lägre än motsvarande period ifjol.

Foderpris gård. En global situation med nedåtgående priser på foderråvaror har också fått effekt på svenska kraftfoderpriser. Sedan sommaren har både priset på konventionellt färdigfoder och koncentrat sänkts. Priset på ekologiska koncentrat och färdigfoder har inte sjunkit på samma sätt, även om priserna idag är lägre än de var i somras. De goda lagernivåerna för foderråvaror indikerar på fortsatt sänkta kraftfoderpriser.

Produktionskostnaden för årets grovfoder är också lägre än förra året, vilket framför allt förklaras av ett lägre dieselpris. Tillgången och kvaliteten på årets vallensilage ger också ett större handlingsutrymme i mjölkföretagens foderstrategi. Mer om årets grovfoderskörd kan du läsa i fördjupningen.

Mjök minus foder*

Januari 2011 – prognos december 2015 (kr/kg ECM)

LRF Mjölks lönsamhetsindikator mjölktäkt minus foderkostnad speglar lönsamhetstrenden för svenska mjölkföretag.

*) Exklusive efterlikvider, tilläggs- och säsongsbetalning. November–december 2015 prognos. I prognosen ingår endast aviserade avräkningsprisförändringar den 7 december 2015.

Källa: LRF Mjök

Fördjupning: Vallen är motorn i mjölkproduktionen

Den svenska mjölkproduktionen är speciell eftersom svenska mjölkkor äter så mycket gräs, det vill säga vallfoder, både på vintern och på sommaren. Räknat på hela året äter en genomsnittlig svensk ko mer än tio ton vallfoder. Det är positivt både för bondens ekonomi och för kons välbefinnande.

Vallen viktig för det ekonomiska resultatet

Korna behöver vallfoder av flera skäl. För att deras magar, framförallt våmmen, ska fungera behövs ett foder med struktur. Våmmen behöver mikrober, energi och protein för att producera vissa nödvändiga proteiner. Vallfodret behövs också för att korna ska kunna idissla. Ett bra vallfoder optimerar den mikrobiella syntesen i våmmen och minskar behovet av inköpt kraftfoder. Dessutom behöver kraftfodret inte innehålla så mycket protein, vilket gör kraftfodret billigare.

Första skörden viktigast

För att få ett bra vallfoder ska vallen skördas tidigt. Vad som är tidigt beror på plats och väderlek. I södra Skåne kan förstaskörden inträffa i mitten av maj, i norra Norrland handlar det kanske mer om midsommar.

Vallen skördas flera gånger per säsong, vanligen två gånger i Norrland och upp till fyra skördar i södra Sverige. Vid normal väderlek kommer första skörden att innehålla den största mängden skördad vall. Dessutom verkar det vara så att förstaskörden är smakligast för mjölkorna. Det kanske går att jämföra med smakupplevelsen av nypotatis för människor!

Skörden 2015

I år blev förstaskörden av vall utmärkt med både hög avkastning och bra näringsvärden. Det vikti-

gaste näringsvärdet är energivärdet och det har varit högt – mer än 11 MJ (megajoule) omsättbar energi i stort sett i hela landet. Ett energivärde över 11 MJ per kg torrs substans är väldigt bra och ger utmärkta förutsättningar för en bra och billig foderstat. Näst viktigast är vallens proteininnehåll och årets analyser visar att det också är högt. Det ger goda förutsättningar att minska inköpen av proteinfoder.

Andra- och tredjeskördens analysresultat är i de flesta fall klart godkända, även om de visar större spridning i resultaten jämfört med förstaskörden.

Bra vall går att odla i hela landet

Sedan år 2003 har Årets Vallmästare utsetts. För att bli Årets Vallmästare krävs att man under flera år har visat att vallen på den egna gården ger god avkastning, bra näringsvärden och god hygienisk kvalitet. Årets Vallmästare blev mjölkproducenterna Viktoria Luttu Wahlberg och Henrik Wahlberg på Luttugården i Övertorneå i Tornedalen. Det visar att hela Sverige har goda förutsättningar för att odla vall.

Vallar med klöver sparar kväve

En riktigt ekonomisk vall är en blandvall med gräs plus röd- och/eller vitklöver. Klöver har förmåga att fixera kväve från luften med hjälp av symbiotiska jordbakterier. Därmed kan man minska eller helt ta bort mineralgödselgivan och spara pengar.

Redaktion

ANSVARIG UTGIVARE
Fredrik von Unge

ANALYS OCH TEXT
Lennart Holmström
Agneta Hjelström

GRAFIK OCH LAYOUT
Linnea Friberg
Birgitta Checa

KONTAKTA REDAKTIONEN
mjolkrapporten@lrf.se
www.lrf.se/mjolk

Citera oss gärna, men ange källa!